

SZOLNOKI LAPOK.

TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 kor. Negyedévre . . . 2 kor.
Félévre 4 kor. Egyes szám ára. 16 fill.

Felelős szerkesztő:

HÁY GÉZA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség telefonszáma 52.

Kiadóhivatal telefonszáma 56.

Nyílt-tér sora 1 korona

Figyelemreméltó jelenségek.

A tavasz ünnepi hete alkalmul szolgált megyszerte kisebb-nagyobb társadalmi mozgalmak lezajlására. Ugyszólván minden rétegnek meg volt a maga hullámzása. A budapesti »Pannonia«-tól, hol az aritokrácia a megyei löversenyek emelését vitatta, a mezőtúri »Dobogó«-ig, hol a legveszedelmesebb proletariátus ellenőrző szuronyok között igyekezett megállapítani az ő jövője programját, mozgott, hullámszótt minden mindenfelé. A legtöbb helyen, mint rendesen, a fontoskodó nagyképűsködés játszotta az első szerepet, de ez eseményeknek könnyelmű krónikása lenne az, ki e változatos külsőségek megett, nem látná az általános elégedetlenséget, nem venné észre a teljes meghasonlást a társadalomban. Megunt, türethetetlen viszonyok teljesen kifejlődött tudata, mely nem marad meg többé az egyéni tapasztalat szűk korlátai között, hanem kavargó, sűrűlódik, egyesülni törekszik csak, még nem találta meg a kristályosodási pólust. Ha egyszer meg fogja találni, akkor kezdődik a nagy leszámolás, a »Dies irae . . .«

A mezőtúri szocialista gyűlés, az ő nyugodt lefolyásával és mind világosabban kifejtett követelményeivel, a legkomolyabb eseménye a husvéti ünnepeknek. Egyenesen megdöbbenő dolog, melyet még félelmetesebbé tesz az a tüneményes tehetetlenség, melylyel e nagy veszéllyel szemben állunk, az a végzetes, léha nembánomság, melylyel ezt az állambontó és nemzetet semmisítő áramlatot fejünk fölött összesapni engedjük. Mi különben, fájdalom, szinte általános jelenség a világtörténelem minden nagy és erőszakos társadalmi átalakulását, ez a végzetes, léha nembánomság hozta létre, ez az elpuhult, enervált, máról holnapra elősködés, melynek állandó jelszava egy királyi ágyasnak az ajkáról repült szárnyra. »Utánunk a vízözön!«

Az általános társadalmi meghasonlottságnak nagy manifesztációja a mi megyénkben, az ország legmagyarabb vármegyéjében ment végbe és a ki ott látta az itt egybegyűlt nagy tömegeket, melynek zömét épen e mi megyénk néhány községéből indított különvonatok hoztak össze, annak látnia kellett azt is, hogy a felbomlás e vándor kongresszusa nem öletszerűleg választotta színhelyévé megyénket és annak egyik legnagyobb városát, Mezőtúrt, hanem hazajött, itthon van nálunk. Egyik fővárosi lap tudósítója ezeket tapasztalta: »Mezőtúron különben a szocialdemokraták már nem idegenek. A városi képviselőtestületben magában tizenegy hívük ül Bútor Lajos

korsós mesterrel az élükön. Köröskörül Kisújszálláson, Túrkevéen, Kenderesen, Dévaványán pedig szintén erős szervezetei vannak ennek a pártnak. Ezekből a községekből különvonaton hozták meg a népet a kongresszusra«. Hozzátehetjük, hogy az említettek kivül képviselve volt megyénkbeli Török-Szent-Miklós, Tisza-Bura, Karczag, Tisza-Nagyrev, Tisza-Inoka, Kun-Csorba, Tisza-Földvár, Tisza-Kürt, Czibakháza, Kun-Szent-Márton és Szolnok, összesen tizenöt község. A túrkevei Kucz Imre, a tiszánagyrevi Galvicsky János, a karczagi Kovács Miklós, a kisújszállási Monoki Áron és a mezőtúri Szilágyi Regina a tanácskozásokon vezérszerepet játszottak, ezzel beigazolvva, hogy a mozgalommal szemben tehetetlen hatóságok azon állítása, miszerint nálunk a szocializmus csak idegen izgatók sporadikusan elhintett dudvája, teljesen tarthatatlan mentség, megvannak nekünk a magunk, benszülött és igen veszedelmes izgatóink.

Hogy a dolognak tudósítási részével végezzünk, még elmondjuk a kongresszus elnökének azon nagyon megszívlelendő kijelentését, hogy e gyűlésen 103 község vett részt 176 kiküldöttjével, mi e felforgató párt rohamos növekedését tanúsítja, mert a Budapesten tartott első kongresszuson csak 21 község, a Szentesen tartott kongresszuson csak 57 község vett részt. A haladás tehát mértani aránnyal bír. Hosszú, beható és minden tekintetben céltudatos tanácskozások után határozati javaslatokat hoztak: a fokozatos adó életbe léptetése és a fogyasztási adók megszüntetése érdekében. A fősúlyt azonban az általános választói jog kivívására helyezik és e tekintetben nagy horderejű határozatuk a következő:

«A kongresszus kimondja, hogy a mostani öt esztendő országgyűlési időszak alatt minden törvényes eszközzel a legelszántabb, a legelkeseredettebb, semmitől vissza nem riadó harcot fogja folytatni az általános egyenlő és titkos választási jog kiküzdésére. Tiltakozik a kongresszus Magyarország miniszterelnökének az ország színe előtt elmondott ama szavai ellen, hogy az általános választási jog megadása »sötétbe való ugrás lenne«. Ha az általános hadkötelezettség, az általános adóztatási rendszer nem voltak »sötétbe való ugrás«, akkor az általános, egyenlő, titkos választási jog, a mely jogot ad a jogtalannak, erőt ad a népnek, hogy önsorsát maga intézhesse — sem lehet az. Megbizza tehát a kongresszus az újonnan megválasztott pártvezetőséget, hogy röpiratokkal, népgyűlésekkel, tüntető körmenetekkel az általános egyenlő és titkos választási-jog követelését állandóan napirenden tartsa és oly eszközökről gon-

doskodják, melyek ennek a követelésnek a most választói joggal bíró polgárságot is megnyerjék.

Ezen kívül nagy szótöbbséggel elfogadták Tatar Dénes határozati javaslatát az önálló vámterület tárgyában, mely az önálló és független Magyarországot követeli úgy politikai mint gazdasági tekintetben.

Megyéinkből különösen két izgató vonta magára a figyelmet: a tiszánagyrévi Galvicsky János és Kovács Miklós Karczagról. Az előbbi szangvinikus és igen veszedelmes fiatal agitátor, ki különösen a tiszazugi főszolgabíró: Busa Ákos elle dühöngött. Minden elképzelhető és elképzelhetetlen erőszakoskodással vádolta. A gyülekezési jogot egyáltalán nem respektálja, a szociáldemokratákat folyton bünteti, hirlapjait elkobozza és szerinte a nép Jász-Nagykun-Szolnok megyében már annyira nyomorog és éheznek, hogy belátva a megélhetés lehetetlenségét: kivándorol.

A karczagi Kovács még vakmerőbb. Egyáltalán nem tetszik neki, hogy Karczag városának sok ezer hold földje van és még sem tud segíteni a szegénységen. Szerinte ezek éheznek e dúsgazdag kun városban. Egy másik gyászoknál valami Monoki Áron (Kisujszállásról) is segít neki abban a nagyszabású lóditásban. Nagy hangzatosan szavalja, hogy a sok ezer gazda gyönyörűségére vérükkel festik pirosra a zöld búzát. És sajnos, senki sem akad, ki ezt a buta hazudozást megczáfolná. Mindezeket ott általános helyesléstől kísérve mondják el és az ország minden vidékéről összesereglett kiküldöttek majd nagy buzgósággal viszik szanaszét ezeket a rágalmakat.

Egy új típus is jelentkezett a mezőtúri Szilágyi Regina személyében, a schpéechelő nő, ki az újpesti Fejes Zsófiával és az aradi Horváth Pálnéval egyetemben olyan nőszervezetek felállítását sürgette, melyek a szociáldemokrácia szellemében befolyásolja apáikat, testvéreiket, férjeiket és ezekben a tanokba neveljék bele gyermekeiket. A mezőtúri gyülekezés tehát kétségbevonhatatlanul beigazolta, hogy megyénkben elijesztő mérvben szervezve van ez a veszedelmes politikai szekta és ma már léha állítás a hatóságoknak az a könnyelmű mentegetődzése, hogy csak szórványos közanyag, melyet idegen agitátorok esetről-esetre hurczolnak be. Megvan, teljesen önállóan meg van megyénkben, erős gyökerei bogozzák át talajunkat és hatalmas száron öblös magházak hintik szét mind sűrűbben a magot. Ezt többé letagadni nem lehet. Öt hat évi végzetes hanyagság elhatalmasodni engedte ezt a veszedelmes gyomot annyira, hogy ma tehetetlenek vagyunk vele szemben. Ez az igazság, a valódi nem az mely az aktákon bujkál, mint a szolgabírótól viczispánhoz, miniszterhez és onnan vissza biczegő papíros igazság. Milyen elszomorító, sőt elkeserítő tapasztalat, hogy 1895. óta az apathikus, osdi kényelmű, gondolatszegény, egyik gázsi naptól a másikig tengődő bürokrácia annyira hagyta fejlődni ezt a súlyos társadalmi nyavalyát, melynek további rohamos terjedése most már csak rövid idő kérdése.

Hiszen csak két-három évvel ezelőtt is ki tartotta volna lehetőnek, hogy ez a kóranyag a csupa kisbirtok és kisgazdákból álló és demokratikus szervezetű Kunságba is befészkelődhet és im a mezőtúri kongresszuson megjelenik Karczag, Kisujszállás, Túrkeve,

Kunszentmárton, Kuncsorba és lázitanak a Kovácsok és Monokiak!

Micsoda végzetes kormányzati hibák hozhatták ezt az abszurdumot létre!?

Tudunk erről is egyet-mást mondani.

Ha valaha ebben az ügyben számonkérés lesz, majd megkapjuk a statisztikai választ, hogy hány konferencia és anket tartatott a szolgabírákkal, polgármesterekkel, rendőrkapitányokkal. Anketek és konferenciák a fröstökömtől a délebedig, melyeken befelé azt mondták, hogy: oh kérem, lényegtelen az egész, nincs semmi baj, kifelé pedig azt mondták, hiszen jól tudjuk, hogy nincs baj, de hát nehogy felülről hanyagsággal vádoltassunk, azonnal üljetek fel a hivatalos szürkére és nyomjatok el mindent, még azt is ami nincs. A jó hivatalos, vak sablon elindult halászni, az ő nagyszemű hálójával és nem fogott semmit, soha semmit, a nagy szemek között átsiklott minden, az a sok minden, mely most külön vonatokon szállította a szocialistákat Mezőtúrra.

Az ország hozott ez ügyben több üdvös törvényt, némi álmos ambícióval, hozzá is láttak végrehajtásukhoz, de bizony nem vált be semmi. A legutóbbi közgyűlésen panaszkodott Almásy Imre gróf, hogy a cselédsegély pénztárak népszerűsítésében a hatóságoknak lanyhasága elkeserítő. A néplapok terjesztése, a népkönyvtárak meghonosítása, a cseléd jutalmak szétosztása, a betegsegélyező pénztárak működése stb. hogy milyen immel-ámmal, vagy némely helyen czélzatos korteskedéssel megy, arról hasábokat tudnánk saját tapasztalatunkból teleírni.

A világért sem írjuk, hogy rosszakaratú hanyagságot tapasztalunk a hatóságoknál. Oh nem, ha ezt tennénk, nem íránk igazat. Hanem hogy absolute semmi érzék nincs e nagy kérdés megoldására, az igaz és bizonyos.

Divatos frázisokban lubiczkolunk. Agrárizmus, a kis gazda felsegítése, szövetkezetek, a régi aera embereinek félreszorítása az új aera embereinek kedvéért (érdekes utánna nézni, kiknek a gazdasági, cselédjei jutalmazatlak 98 előtt és után) a néppárt elnyomása, a merkantilizmus békítése stb., ezek azok, melyek hullámtetején mostanában imbolyogni illik, más minden teljesen mellékes. Majd elvégzi a tiszazugi szolgabíró.

Most azután itt állunk a nagy komor meglepetés előtt!

Mutatványszámaink hatása.

Husvét napján kiadtuk új lapunk harmadik és utolsó mutatványszámát, ez a mostani pedig az első az előfizetésben. Nagy jelentőségű hét esett közbe, a prenumerálás hete, melyben megnyilatkozott a közönség, hogy először van-e szüksége egy új helybeli lapra, másodsor szókimondó, eszméket felvető, minden érdekesoporttól távolálló lapra van-e szüksége és harmadsor a társadalom milyen rétegének van szüksége az ilyen lapra?

Mult héten megjött a válasz mindezekre a kérdésekre. A közönség zsűrije ítelt. És már a tárgy természeténél fogva kétségtelen, hogy ez az ítélet hamisítatlanul őszinte.

No hát lássuk egyenkint a feleleteket:

Az első kérdésre néhány százan azt felelik van szükség új lapra.

A második kérdésre jött válasz az első pillanatban igen meglepő, sőt megdöbbentő: a társadalmi osztályok ugynevezett vezéregyéniségének nem kell új lap.

A harmadik kérdésre adott válasz a másodikra adott feleletből következik: a társadalom közkatonáinak, esendes munkásainak határozottan szüksége van egy olyan lapra, mely nem czélzatosan észlel, mely nem érdekszerűen illusztrál, hanem csak a tényeket látja, lehetőleg minden tényt meglát és azokat igazságosan elbírálja.

Sietünk kimondani, hogy ez az eredmény nagy vonásokban egyáltalán nem lepett meg minket, ennek így kellett bekövetkezni. Ezt hozza magával az emberi — nem judicium, hanem természet következetessége, minket inkább azon őszinteség vagy cinizmus lepett meg, melylyel némelyeknél minden kendőzés nélkül nyilvánult az egyéni skrutinium, hogy „minden úgy van jól, ahogy van, ahogy mi vezetjük a dolgokat, kuk se legyen ellene.

Mielőtt erre rátérnénk, végezzünk az első felelettel.

Ez minden specifikálás nélkül kimondja, hogy megunta a sugalmazott; mindég egyéni czélokot szolgáló egyéni hiúságokat legyezgető szervilis sajtót. Az igazságos közvélemény tolmácsát keresi a lapban és előlegezi a bizalmat, hogy ezt az igazságos közvéleményt hangoztatva találja a lapunkban. Ismerni akarja az igazságot még akkor is, ha az neki kellemetlen. Igyekezni fogunk kiérdemelni bizalmukat a legteljesebb mértékben.

Hanem ama bizonyos vezéregyeniségekhez, kik az ő fenkelt idegességükben egyebet sem akarnak hallani és olvasni, mint dicséretet és helyeslést (a magyar sajtó kilenczted része ma nem tesz egyebet, minthogy alacsonyán hízeleg) van néhány szavunk. Nehogy animirozottan gorombáknak tartassunk, Vészi azon vezérezikének egy részét czítáljuk rájuk, melyet a mezőturi szocialista kongresszus alkalmából írt:

Ime egyetlen nap történetében ilyen sokféle vonatkozású tünete a társadalmi forogásnak. S e sokféle tünet közül valóban bajosan volna megállapítható, melyike komorabb a másikánál. Félelmetes bizony valamennyi, de skálába szedni őket szinte lehetetlen, mert mindenikük a legijesztőbb a maga nemében. A társadalom pedig e jól szervezett ostrom látára mi módon védekezik? Bambán maga elé mered, észre sem veszi a feléje hömpölygő forradalmi áramlatot. Ha az ijedtségtől bémult volna meg, a baj nem volna komoly. Elvégre valamikor csak felocsudna rémületéből s aztán hozzálátna a rendszeres és erélyes védekezéshez. De ami ezt a mi társadalmunkat megüli, az nem a bémító ijedelem, hanem a látni nem akaró léhaság. Mi nem tudjuk, nem is akarjuk meglátni a jelenségeknek sem a hátterét, sem az összefüggését. Egy pár munkás kiabál. Hát hadd kiabáljon. Egy pár munkás sztrájkol. Hát hadd sztrájkoljon. Ha megengedett dolgokat kiabálnak, teljék benne kedvük az istenaditáknak. Ha izgatásra adják magukat, ott a policáj, az majd szétveri őket. A sztrájk pedig nem az ország baja, hanem azé a pár munkaadóé. A gyáros urak fizessenek nagyobb munkabéreket, ha van miből. Kinek mi kára belőle, ha néhány vállalkozónak ezentul kisebb lesz a jövedelme? Ha pedig nincs miből fizetni a béremelést, hát csukják be a boltot. Abba, hogy néhány kazánban elalszik a tűz s néhány kürtő nem füstölög föbbé, nem fog az ország belepustulni. Ez a nemtörődömség a szociális bonyodalmak tüneteivel szemben szinte egyetemlegesen jellemzi társadalmunkat.

Mikor itt a fővárosban a munkátlank tüntető tömegei kirabolták a körüti boltokat, ebben közfelfogás nem látot egyebet a magánvagyon ellen intézett csoportos deliktumnál, amelyet a rendőri ügytelenség nem tudott megakadályozni, de amelyet majd megtorol annak rendje szerint a bírói szigor. Ezzel aztán szépen napirendre is tértünk az egész incidensen. Valaminthogy most is napirendre fogunk térni a fiúmei sztrájkon s a három munkáskongresszuson. S valamint kutyába se vettük, hogy a minapában Gyomán mindössze egy maroknyi vokssal bukott ki a parlamentből az agrár-szocializmus legvéresebb száju apostola, akire prészavazott egy egész serege az ötszáz-holdas magyar gazdáknak. Mert minálunk az a szokás járja, hogy ami tünet, azt mi háttér és összefüggés nélkül való elszigetelt esetnek szeretjük tekinteni. Mert ez így kényelmesebb. Amit nem akarunk meglátni, a mellett úgy haladunk el, hogy behunyjuk a szemünket. Magunk mögött hagyva a bajt, azt hisszük, tul vagyunk rajta. Holott a baj összesereg-

lik, megnövekszik s aztán fokozott erővel iramodik utánunk. S mikor aztán megint a sarkunkban van, akkor ismét hunyorítunk egyet s ballagunk szápen tovább. Legfeljebb intünk a zsandárnak, hogy fogja le azt az izét, ami mögöttünk toporzékol. És nagy léssen bizonyára a csodálkozásunk ha az egész zsandárság együttvéve sem bír majd azzal az izével.

A szociális lelkiismeret fogyatékossága, vagy a közönséges előrelátás hiánya okozza-e a nemtörődömségnek ezt a megfoghatatlan nemét? Mi azt hisszük, mind a kettő. S a két okhoz társul hozzásegődik még egy harmadik is: a társadalmi egység hiánya. Minálunk ki-ki a maga bajával törődik, de ügyet sem vet a szomszédéra. Iparos, kereskedő, gazda mind csak magának él. Hogy egyazon szervezetnek organumai valamennyien s hogy ami baj az egyiket éri, azt a másik is kénytelen megsínyleni: ez az egyszerű és elementáris igazság nem hogy észükbe nem jut, hanem ha más sürgeti nekik, akkor se hiszik el. A hangadó társadalmi réteg manapság az, amely az agrár lobogó alatt egyesül. Ez csinálja nálunk a politikai divatot. Az ő viselkedéséhez szabják a többiek a mugukét. Az osztályönzés divatját is ez csinálta. Kimondta, hogy az ipar és a kereskedelem türi a tisztességtelenséget, sőt kedveli. Ellenben a gazdatársadalomban fenéig tejfel minden. A tisztességen kívül a nemzeti lelkiismeretet is kizárólag magának foglalta le. A többi foglalkozási ágról hirdeti, hogy kozmopoliták, anyagi haszonért feláldozzák a haza érdekét; de aki őstermeléssel foglalkozik, annak még az önzése is merő hazafias áldozatkészség. Ez az osztályönzés előkészítette, meg is indította az osztályharcot. Emennek pedig az lett a következtése, hogy a különböző társadalmi rétegek közt kölesönös idegenkedés támadt, s az együvértartozás érzetét az ideges feszültségnek egy neme váltotta fel. Így aztán megy ki-ki a maga útján. S amint elváltan bandukolnak, eszükágában sem jut, hogy egy széttagolt társadalom egyes töredékeiben sikeresebben köt bele a szociális forradalom, mint az érdekközöség tiszta tudatától áthatott s egységesen szervezett társadalomnak tömör sorfalába.

Javulást ugyan honnan várhatnánk, ha nem attól a rétegtől, amely a politikai divatot csinálja? Ha majd belátják amott, hogy a szociális forradalom hullámgűrűi már kiterjeszkednek a fajmagyar földműves népre is, ha megértik amott, mit jelent az, hogy ősmagyar parasztok a nemzetközi szocialista táborba sereglenek s ott a Bebel, Jaurés, Domela Nieuwenhuis, Barzilai jelszavaival elegyesen a papi vagyon államostását és a földosztást emlegetik: akkor talán még idejekorán fordulhat a koczka. Akkor még divattá válhat ismét az a beismerés, hogy a nemzeti szabadelvűség zászlaja alá kell sorakozniok mindazoknak, akik ezt a magyar hazát meg akarják óvni a forradalmi felforgatás veszedelmétől s hogy azok csinálják a legjobb agrár-politikát Magyarországon, akik a vallási egyenlenség s az osztályellentétek tendenciája ellen küzdve a társadalmi rend védelmét arra a szabadelvű haladásra bizzák, amely a hazafias elemek testvéri egyesülését s a nemzeti egység kiépítését vallja czéljául. Akik urai a politikai divatoknak, értsék meg valahára az idők jeleit. Útött a tizenkettedik óra. Ezután már csak a harangok félreverése következhetik. S a megtérés akkor már késő lesz.

Vészi nem ismeri a szolnoki és a mi megyei vezéregyeniségeinket, de ismeri typut.

Ezek azok kik, ha valamit nem akarnak meglátni, behunyják a szemüket. Ha maguk megett hagyják a bajt, azt hiszik, tul vannak rajta.

Természetes, hogy ezeknek nem kell olyan ujság, mely valahogy felpezckelhetné hunyorításra berendezett szemüket. Az ilyen kellemetlen. Kényelmesebb inteni a zsandárnak.

De hogy ezt vérmérsékletüket ilyen leplezetlenül elárulják az . . . cinizmus.

A harmadik felelet elfelejteti velünk a másodiknak a kellemetlenségét.

Igen a pozíciót nem vadászó, önzetlenül működő, hiúság nélkül dolgozó értelmi réteg az mellettünk szavazott, pedig az ő szavazata a leg súlyosabb.

Ki fogjuk érdemelni.

Követválasztás után.*)

(Dr.) A fenti czim alatt e lap legelső márczius 15-iki számában egy czikk jelent meg. Nem tudjuk, ki írta, nem is firtatjuk. Mi csak azt vesszük ki belőle, hogy szerzője legalább is tényleg van informálva és ezért szó nélkül nem hagyhatjuk megmondjuk, miért.

Panaszkodik Szolnok város helyzete miatt. Igaz, ha erről van szó, még talán nem is panaszkodott eleget. Hanem, hogy amiért panaszkodott, sőt sok minden másért is, a Szolnok honoratio magyarul hivatalnok, még magyarabbul beamter osztályt teszi felelőssé, az épen oda vág, mint mikor azt mondjuk, hogy ha esik, nem esik, hunczut a kormány.

Azt mondja czikkíró, hogy Szolnokon annyira nagy a nemzetgazdaságilag improduktív lateiner osztály, hogy tulterheli a várost.

Igaz ebből az, hogy sok a hivatalnok, mert sok a hivatal. De lám, hát nem igaz, hogy minden város — úgy Szolnok is — még áldozatok árán is iparkodik bármely keletkező félben levő hivatalt megragasztani magának, mert ebből haszna van. Haszna van, mert emelkedik a közforgalom, a kereskedelem, az ipar, mert a hivatalnok sereg a megélhetési eszközökre nézve a keresletet nagyobbítja. Megesküdhetik reá bárki, hogy nem találni Szolnokon sem oly kereskedőt, sem oly iparost, a ki a Szolnokon élő hivatalnok sereg helyett szívesebben látna teszem fel ugyanannyi mennyiségű szüretet. Mert bármennyire tiszteletreméltó ipar is ez, oly nagy konzunumens elemet még sem képviselne, mint a több kevesebb fixfizetéssel ellátott hivatalnok sereg, a kik fizetésüket kapják az államtól és elköltik, felélik Szolnokon.

Ugyanezt az ártatlan lateiner intelligenciát teszi felelőssé a Hungári malomtól a városba vezető út visszaságáért is. Hogy mennyire igazságtalan eljárás ez, két körülményből kiviláglik. Az első az, hogy ennek a lateiner hadnak háza Szolnokon nincsen. Lakik a más házában, bérházban, amely bérház szolnoki polgároké. Nem áll tehát érdekükben, nekik teljesen mindegy, hogy melyik utca van kikövezve, melyik nincsen. Az tisztára a háztulajdonosok érdeke, vagyis a szolnoki polgároké. Nézzünk végig például a fő-utczán, van-e ott másnak, mint szolnoki polgárnak, legtöbbször kereskedők és iparosoknak házuk? Nézzük meg az egész belvárost, van-e benne csak egy ház is, amely hivatalnoké, jött-ment idegené volna. Ezek szegények laknak ugyan itt is, a város más részén is, de pénzükért, drága házbérent, más házában. Sajátjában lakó ily boldog hivatalnok az egész seregből öt sines s mégis őket szidják.

Gyerünk tovább. Ha már kövezett utat csinálnak a városban, csak nem érdeke az ennek a lateiner hadnak, hogy ezt a kövezett utat rosszul csinálják. Ez egy kicsit erős bolondgomba volna, azt hiszem a fenti czikkíró sem feltételezi s mégis ezt az ártatlan sereget szidja érte.

Végül a jelzett czikk fénorja szerint csak ennek az improduktív lateiner hadnak jut a belvárosban minden, szegény kereskedők és iparosoknak semmi sem. Nem szabad ilyen nyilatkozatokat tenni, mert osztálygyűlölséget szít indokolatlanul. És nem is igaz.

Nem igaz azért, mert valamely város életében mindenütt a belváros játsza a legfőbb szerepet. Csak amidőn ez rendezve van, kerül a sor a külső sorokra. Ez így van Szolnokon is, mindenütt másutt is.

De ettől eltekintve: ki disponál az ily kérdések felett. A városi előjáróság kezdeményezése mellett a városi képviselő testület, főleg és kizárólag ez utóbbi. És kikből áll ez? Virilisták és választottakból. Aki virilista, az eo ipso szolnoki városi polgár. Ezek adják a képviselő testület számának a felét s tulnyomó részben a gazdák, kereskedők és iparosok ilyen boldog halandók. Honorator nincs közöttük egy sem. A másik fele a választott. Ezek között sem kerül 10 sem az improduktív lateiner hadból. Tehát a városi polgárság disponál, nem pedig a jött-ment had. — tehát ha jól csinálják ők dicsérendők, ha rosszul csinálják ők — nem dicsérendők.

* Az audiatur et altera pars elvénél fogva tért nyitottunk e közleménynek, bár sokban nem értünk vele egyet. Térészűke miatt csak jövő számunkban foglalkozunk vele.

Szerk.

Telve ez a czikk tévedésekkel. Oriási hiba volna — szerencsére nincs így, — ha Szolnokon az egyik osztály a másik ellen gyűlölködne. Az a czikk pedig nem csillapít, sőt erősen szít. Mintha nem egy most induló lapnak készült volna, hanem egy elkecseregett 48-as polgártársunk szerkesztene. S mint ilyen szidja a lateiner hadat, mert a diplomás embert pártolta a nem diplomás 48-as jelölttel szemben. Hát ha megfordítjuk a pokróczot és a szabadelvű párt szidná az iparosok és kereskedőket mert nem a diplomás jelöltet pártolták! Pedig e mellett még a politikai párt árnyalat is irányadó volna. Csakhogy a szabadelvű többségnek ezt tenni nem szabad mert ha csak ugyan intelligentia — megha lateiner és imprudiktív is, — a választás megejtése után a legyőzöttet lenéznie nem szabad, mert akkor nem lenne intelligentia. Szerencse, ezt nem is teszi, hanem egészen nevének megfelelő higgadsággal viselkedik.

Pedig hát nem áll az sem, hogy a diplomás szabadelvű jelölt a „mezei hadak“ segélyével győzött a produktív tábor felett. Ellenkezőleg. A 48-as jelöltnek a vidékről mintegy 170 szótöbbsége volt, s a szabadelvű jelölt csak azért lett megválasztva, mert Szolnokon volt nagy többsége, a szolnoki polgárság tehát, mondjuk, a lateiner haddal egyesült és így nincsen oka sem az elkecsereedésre, még kevésbé a bosszúállásra.

Szó sines róla, ha a választás heve átesap a társadalmi életbe, azt megsínyli a közjó. De ilyen irányban ez a lehurrogatott lateiner had ma sem tesz semmit, s nem is fog tenni, bárminő hasontartalmu czikkekkal lessz is izgatva, mint a minőről jelenleg megemlékezünk.

Igaz ugyan, hogy ezen czikk a végén békülésre hívja fel mindkét felet, de szidván az egyiket ártatlanul, feldühösíti a másikat még jobban, ez azonban már nem — tüzoltás. Az ágyu szájára teszi a kezét, hogy el ne sülhessen, de a gyújtó kanóczot a másik kezével elvágja. Veszedelmes ez nagyon, mert ott maradhat a félkar.

KÖZGAZDASÁG.

A Trieszti Általános Biztosító Társaság

(Assicurazioni Generali).

f. évi márczius hó 20-án tartott 70-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1901. évi mérlegek.

Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1901. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 571267823 korona és 19 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 25501529 korona 89 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 12664410 korona 50 fillérrel 147165146 korona 89 fillérre emelkedett.

A tűz-biztosítási ágban a díjbevétel 11890311770 korona biztosítási összeg után 19179387 korona 41 fillér volt, miből 8453497 korona 20 fillér viszont-biztosításra fordított úgy, hogy a tiszta díjbevétel 10725890 korona 21 fillérre rugott, mely összegből 7267495 korona 05 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át; a díjtartalék tehát a tiszta díjbevétel 67.76%-át teszi ki. A jövő években esedékessé vált díjkötelezvények összege 80231416 korona 02 fillér.

A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétel kitett 4937050 korona 14 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 2197096 korona 58 fillérre rugott.

A betöréseslopás elleni biztosítási ágban a díjbevétel 317084 korona 80 fillért tett ki.

Károkkért a társaság 1901-ben 27945234 korona 91 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 716540625 korona és 97 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 133470273 korona 85 fillér esik, mely összeget a társaság 192845 káresetben fizetett ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 16022487 korona 99 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5250000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyam ingadozására alakított tartalék, mely a 3379624 korona 17 fillér külön tartalék, ugyszintén

az évi nyereségből kihatott 350000 korona, 10402487 korona 99 fillerre emeltetett fel; továbbá felemlítendő még a 160000 koronára rugó kétes követelések tartaléka. Ezekon kívül fennáll még egy 560000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges esökkenését kiegyenlítse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve az ideai átutalások folytán 173458451 korona 60 fillerről 190319427 korona 11 fillerre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	31870290 kor.	66 fill.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	17799821	32 ..
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	2467253	17 ..
4. Értékpapírok... ..	122468568	59 ..
5. Tárca váltók	1140190	42 ..
6. A részvényesek biztosított adósszelei	7350000	— ..
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelései, a hitelezők követeléseinek levonásával ...	7223302	95 ..

összesen 190319427 kor. 11 fill.

Ezen értékekből 43 millió korona magyar értékekre esik.

H I R E K.

Előfizetési felhívás!

Lapunk mai számával előfizetést nyitunk és tisztelettel kérjük mindazokat, kiknek mult számunkkal postautalványt küldöttünk, hogy az előfizetési összeget beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésénél akadály forogjon fenn.

Felkérjük egyúttal előfizetőinket, hogy lapunkat ismerőseik és jóbarátaik figyelmébe ajánlani kegyeskedjenek.

Előfizetési díj:

Égész évre	8 korona
1/2 évre	4 korona
1/4 évre	2 korona
Egyes szám ára	16 fill.

Tisztelettel

a «Szolnoki Lapok»
kiadóhivatala.

— **Szolnok Tisza Kálmánért.** Lapunk mult számában jeleztük, hogy városunk vezetősége semmit sem tett Szolnok város diszpolgárának, hazánk nagynevű fiának Tisza Kálmánnak elhunytá alkalmából. Ma utólagosan jöttünk rá, hogy kötelességüknek eleget tettek és ezt a legnagyobb örömmel tesszük közzé. Tisza Kálmán elhunytá alkalmából városunk polgármestere táviratilag tolmácsolta gróf Tisza István előtt Szolnok város közönségének részvétét; sőt rendkívüli közgyűlést hívott össze, ahol emlék beszédet tartott Tisza Kálmán felett, melyet a jelenlevő városi képviselők állva halgattak meg. Egyúttal Tisza Kálmán iránti hálnak megnyilatkozását jegyzőkönyvileg örökítették meg.

— † **Lovassy István.** Kisujszálláson e hó 2-án hantoltak el egy darabot ebből a régi vármegyéből, mely minden egykori fogyatékosága mellett is teljes kegyeletünkre tarthat igényt. Lovassy István személyében szállott sirba ez a derült régi világ, mely abban különbözik a maitól, hogy kevésbé ismert az oppurturismust

Lovassy nem volt barátja a megalkuvásnak. Mikor a maroknyi magyar két katonai colossussal kelt birokra, ő is ott volt, hol a jó hazafiak: a harcztéren s mikor a vérázattal magyar zászló porba hullott, Lovassy haza ment Kisujszállásra s farkasszem nézett a hatalom bitorlóival. Nem vállalt hivatalt, sőt közreműködött, hogy a „súlyosan comp-

romított” Illéssy János forradalmi kormánybiztos vagyonát az elkoboztatástól megmentett. Az Illéssy családnak Kisujszállás volt rég idők óta fészke. Mikor Illéssy János 1849-ben Szentkirályi Mórícz jászknun főkapitány helyére — kit Kossuth megfosztott hivatalától — kormánybiztosul kinevezetett, vagyonát ovatosságból Illéssy Lászlóra ruházta, ez pedig 1849. szeptemberben unokaöccsének Lovassy Istvánnak adta át a vagyont. A Bezikker azonban kiszimatolta, hogy az Illéssy János vagyona Lovassy kezén van s eirendelte a lezárólást. Lovassy ellenszegült a lezárólásnak s csak a karhatalomnak engedett, de a vagyont mégis sikerült megmenteni. Az elhalt korszak alatt csendben gazdálkodott, de az alkotmány visszaállítása után a jászknun kerületek s később az új vármegye közéletében élénk részt vett. Ő elfogadta az 1876-iki megerendezéssel bekövetkezett új állapotot s mint az vármegye hive 1877-től 1882. végeig a közíg. bizottság egyik kedvelt tagja volt. A Sipos alispán távozása közül a jászknun és szolnoki részek közt 1882-ben kitört háborúság azonban kedvét szegte a köztren való szerepléstől. A Sipos pártiak 1882-ben Lovassyt kibuktatták a közíg. bizottságból és helyére Pap Eleket választották. S miután Pap Elek nem sokára lemondott s Lovassyt újból megválasztották, ő 1884-ben a vármegyei élettől visszavonult s azóta csendes ember maradt. Nem ismert megalkuvást.

— **A tisztességtelen verseny ellen.** A szolnoki kereskedelmi társulat többek panasza folytán azon intézkedést tette, hogy tekintettel a 8741/97 számú határozatra a vevő közönség és a kereskedő osztály érdekének megóvása végett minden visszaélés úgy a felek, min a kereskedők által a társulatnak megtorlás céljából bejelentessenek. — Felszólítja egyúttal a kereskedelmi társulat a érdekeltet, hogy mindazon eseteket is, midőn valaki áruival házal, vagy mint idegen czég megbízottja megrendeléseket gyűjt, vagy pedig a szabályrendeletileg tiltott házalást folytatja, a kereskedelmi társulatnak hozzák tudomására. — Ha ezen határozat nem marad írott malaszt a szolnoki kereskedők csak hálával vehetik tudomásul az intézkedést, — de a kereskedelmi társulat magában véve gyenge ennek keresztülvitelére, a szolnoki kereskedők és iparosoknak kell segítségére lenni ezen nemes intézkedésében a kereskedelmi társulat vezetőségének.

— **Petitió.** Mint teljesen megbízható forrásból értesülünk, a Kreutzer-párt Dr. Kiss Ernő országgyűlési képviselő megválasztását kérvénnyel támada meg. A kérvényt Neugebauer Antal iparos tizenkét társával írta alá és a jogi képviselőre Dr. Kreutzer Mihály helybeli ügyvédet kérték fel. A kérvényben mintegy ezer tanunak eskü alatti kihallgatását kérik, kik között a főispánt és alispánt is kihallgattatni kívánják. Vádjajukat a két választási elnök szabálytalan eljárására, valamint etetés, itatás és vesztegetésre alapítják.

— **Új rendelet a postán.** A m. kir. postaigazgatóság legujabban kiadott rendelete szerint vasár- és munkaszünetes ünnepnapokon délután csak három órától négy óráig veszenek fel ajánlott leveleket és pénzküldeményeket. A terjedelmes rendelet áttekintés céljából a helybeli postafőnöknél rendelkezésére áll az érdeklődő közönségnek.

— **Pénztárvizsgálat.** Lippich Gusztáv megyénk főispánja e hó 3-án déli 12 órakor egész váratlanul tartott pénztárvizsgálatot városunk házi pénztárában. Megjelenésekor magához vette az összes pénztári kulcsokat. A pontosságáról ismert pénztári személyzett azonban egész nyugodtan ballagott haza ebédre, tudva, — hogy nem kell annak tartani semmitől, kinek rendben a szénája. A vizsgálat egész délután tartott és a kasszában lévő pénzüsszeg egy fillérig egyezett a könyvek bejegyzéseivel. — Ezen pedantériáig menő pontosság dicséretet érdemel.

— **Tehetyi mer vasútyi.** Egy utast kellett volna a hét folyamán a vasuti állomáson felügyelő rendőrnek az elutazástól visszatartani és a rendőrfőkapitány elé állítani. E célból szöllött be egyik városi rendőr telefonunkba, felhiva a vasuti állomást, hogy az ottani rendőrt a telefonhoz rendelje a célból, hogy bemondhassa neki a személyleirást. A válasz elutasító volt, mert nagyon terhes a vasuti szolgálat, elég ha a maga dolgát kellelvegezni azért a kis gázsiért; nem — küldöncze ő senkinek. Ehhez sem kell bővebb kommentár.

— **Husvétli piros tojás.** Elvultunk készülve arra, hogy a husvétli ünnepek városunkban duhajkodás nélkül nem fognak elmúlni. Amít sejtettünk be is következett. Husvét éjelen úgy 2 óra tájban ballagtak hazafelé Ondok Ferencz és Szabó Pál karján kedvesével. A „harminczas” meg a „hosszúlipis”-ből alaposan be voltak törülközve; a szemenszedett hortobágyi czimzések egymást követték, — mi azután rendes szokás szerint „csihi-csuhi”-val végződött. Szabó — egy fa mellől kihuzott karoval — háromszor gyengéden végig simogatta Ondok fejét, mire ezt a vér elborította. Ondokot a kórházba szállították, hol néhány órai kinlódás után kiszenvedett. Három árvát és áldott állapotban levő özvegyet hagyott hátra. — Szabó pedig, az ügyészségi fogházban veri mellét, váltig hajtogatva, hogy majd kifutja három esztendő! — — —

— **Szentpétery (Kocsis) Sára ügyével** már több ízben foglalkozott a napi sajtó. — Ez országos hirre vergődött ügyben most ismét újabb fordulat állott be. — Kerekes Géza védő az ügy újra felvétele iránti kérvényének a kir. tábla helyt adott, mely kérvényében egyúttal a budapesti esküdtszékert kérte megbizni az ügy tárgyalásával. Szentpétery (Kocsis) Sára mult hét csütörtökén érkezett Szolnokra egy börtönőr kíséretében. — A Védőjével a városháza előtt találkozott. — kit midőn meglátott, leborult előtte és könyök között csókolta annak kezét, — május 5-én fogja tárgyalni ez ügyet az esküdt bíróság; Szentpéteriné addig az ügyészségi fogházban lesz. — Annak idején majd részletesen befogunk számolni olvasóinknak a tárgyalás lefolyásáról.

— **Sajtóhibának helyreigazítása** Legutóbbi számunk »Tegye fel barátom« című hírébe egy losszantó sajtóhiba csuszott. E mondatnak: Örülünk, hogy kövezik a Tomory-utat; örülünk akkor is, ha az üdvös munka gyorsításában a mi vezércikkünknek csak ép annyi része van, . . . mint igen tisztelt laptársunk vezércikkünk, azaz semmi. Ezt így kellett volna szedni: »Örülünk, hogy kövezik a Tomory-utat; örülünk akkor is, ha ez üdvös munka gyorsításában a mi vezércikkünknek csak ép annyi része van . . . mint igen tisztelt laptársunk vezércikkének, azaz semmi.« Rendes körülmények között nem is untatnánk olvasóinkat e javítgatással. Ujságnál a sajtóhiba eredendő bűn, melyet semmiféle keresztviz sem mos le, de mert az ujságokat értelmes embereknek és nem — a Trimm-internatus bennlakóinak írják, nem kell mindent javítgatni, helyreigazítja magának az ily apró vétségeket maga az olvasó olvasás közben. Ez esetben azonban igen tisztelt laptársunk a »Tiszavidék«, ugylátszik nem volt képes arra a nagyon simplex műveletre, mert hiszen patronnak használja fel bodzapuskájában. Rákényszerít tehát a helyreigazításra. Hanem ha már benne vagyunk, egyúttal neki is teszünk kollegiális szolgálatot és kijavítjuk az ellenünk lóditott híreszkéje hibáit is. Ennek a mondatnak »Legjobban szerettünk volna felelet nélkül hagyni azt az ép annyira érthetetlen, mint a milyen izléstelen badarságot«, így kellene hangzani: »Legjobban szerettük volna . . .« stb. Mindjárt nyomban: »Ámde van egy pár kijelentése a különben igen t. laptársunknak, a melyeket olyan misztikus homályba borkul, e helyett: »Ámde van egy pár kijelentése . . . a melyet olyan . . .« stb. Rögton utána: »A nagyanyánk pápaszemét? Ha ezen keresztül néznénk . . . Magyarul: »A nagyanyánk pápaszemét? Ha ezen át néznénk . . .« Hogy valamivel később »három hó« szerepel, ezt nem javítjuk, ez a hiba csakugyan a szedőé, mert hiszen az a szedő, ha magyar szedő, »hogy öregebbnek látszik«-ot bizonyára »látszassék«-nak; »a virgácsot érdemelne«-t mindenesetre: »a virgácsot érdemelne«-nek szedi, ha tőle függ. Egyéb »grossmezeritschi« magyarságot nem is érintünk. Így »nach Gross-Werdein«, nem korlátozhatjuk az egyéni szabadságot. Magára a hír tartalmára nincs semmi válaszuk . . . épenséggel semmi . . . Ujságunkat nem tekintjük légycesapónak.

— **„Műkedvelői előadás”** Márczius hó 30-án (husvét első napján) műkedvelői előadást rendezett az iparos ifjuság a Schefftsik-féle színházban. Előadták „Tolonecz” népszínművet és utána „Petőfi élete és halála” életképet. Kevésnek nem lehet mondani a megjelent közönséget, de viszont soknak sem. Az előadás lefolyásáról különben — kiküldött tudósítónk — a következőkben számol be. Mit előre sejtettünk, bekövetkezett: az iparos ifjuság ez előadásával ismét egy csunya baklövést csinált; megásta a gödröt, melybe magát be „Tolonecz”-olta és az élet-képpel, hol t maszkká változtatta. — — Első sorban is közelítsünk a vizes lepellel Czobor rendező úr felé, ki főtényezője az erkölcsi bukásnak. Node azt hiszik az ilyen urak, a rendezés is oly

könnyű, mint a „kullancs”-ba magukról dicshymnuszokat zengedezni . . . Ohó fent tisztelt uram, nem úgy verik ám erre, mi felénk a czigányt! — — Szereplőket helyesen betanítani, alakításokat jól megmutatni és olyan embertől elvárni mindezeket, mint a szóban levő rendező ur, kissé hasonlít a csizmadiától matematikai tudományt kivánni. Nem is lehet tehát egészen elítélni a szereplőket, kik — rendező hiányában — szerepüket rosszul játszották le. Mint legügyetlenebb tünt ki játékaival Horváth (Miklós), kinek különben is fátyolozott hangja az énekre legkevésbé felelt meg. A hölgyek közül még legjobban Lutz Erzsike állotta meg helyét kedves játékaival, de bizony a többi egy veszett kopeket sem ért. Tudvalevő dolog, hogy Czobor ur imádja a költészetet; fiókja számára gyűjti is nagyban a rigmusokat; de, hogy még a nagy költők műveit is korigálni képes, e tehetségének szikrája csak most pattant ki, mikor „Petőfi élete és halála” életképben a „Talpra magyar” szavalásánál „rabok legyünk”-„e” : „kárhoz”-„tattak”, elég tragicomícusan e változatokkal adta elő. — — Végezetül még — beburkolva a vizes lepellel teljesen a rendező Czobor urat — csak az irányban volnánk bátrak kérni őt, — ne méltóztassék a döglött békát oly hévvel villanyozni, — minden képen elakarva hitetni, ezáltal, hogy él, — mert ime, — mint láthatja is — jöhet egy jótékony hatású menydörögös ménkö, ami haszontalan munkáját egy pillanat alatt megsemmisíti. Ha már agyon taposta azt a szegény állatot, — legalább holta után hagyja békében s épp oly nevétséges, mint kegyetlen műveinél jusson eszébe, hogy ezek „kárhozottak” s ezekért „kárhozottak”.

— **Törvénykezés.** Az e heti törvényszéki végtárgyalások sorozata csak két esetben keltett nagyobb érdeklődést. Az egyik Korda Mihály és társai okmány hamisítási bűnpere, melyben az elő rendű vádlott 9 hónapi börtönt, a másodrendű 6 hónapot és az ötödrendű védett, kit Eötvös Károly országgyűlési képviselő vádolt, egy évi börtön büntetésre lett ítélve. Az ítélet ellen ugy a vádlottak, mint a kir. ügyész, ki vádbeszédét alapos argumentumokkal fűszerezte, — felebbezéssel élt és nagy a valószínűség, hogy mindennek daczára a kir. tábla az elítélteket fel fogja menteni.

Karcsu Orbán jól kiérdemelt büntetésben részesült. Két évi börtönre ítéltetett azon ocsmány cselekedetéért, melyet egy védtelen szegény leánynyal szemben elkövetett. Bűnössége tudatában bele is nyugodott a szigorú büntetésbe, mely ezáltal jogerőssé is vált.

Horváth Bertalan monostori földbirtokos a községi főbíróval szemben elkövetett rágalmozás vétségében bűnösnek mondatott ki és ezért 30 korona pénzbüntetésben marasztaltatott el.

K. Szilágyi Ferencz és 6 társa hatóság elleni erőszak miatt voltak vádolva. Hatan 1—1 heti fogságra ítéltettek a hetedik vádlott felmentetett.

Antal József és 6 társa jászárokszállási lakosok lopás miatt szintén csekély pár heti fogházbüntetéssel sújtattak, míg az orgazdát felmentették.

A jövő heti végtárgyalások sorrendje a következő:

Április 7-én Vajda János és Bányai Antal budapesti lakosok csalás büntette.

Április 7-én B. Molnár József súlyos testi sértés.

Április 7-én Nadolar János karczagi lakos, orgazdaság.

Április 7-én Tóth Lajos jászberényi lakosnak Brünauer Endre VII-ik gymnazista tanulón elkövetett súlyos testi sértés vétsége.

Április 9-én Béres Deák István és Lóbi Kováts József jászapáti lakosok. Súlyos testi sértés.

Április 9-én Balla Lajos és Csillik Mihály kisujszállási lakosok. Lopás és orgazdaság.

Április 9-én Torma Imre jászberényi lakos lopás büntette.

Április 9-én Debreczeni Paula szolnoki lakos lopás büntette.

Április 9-én Sallay Ferencz turkevei városi rendőr, hivatalos hatalommal való visszaélés.

— **Sauerteig.** Érdekesnek kinálkozó művészeti és bűvész előadást tart ma vasárnap este a Schefftsik kerti

színházban a híres és itt már jól ismert Sauerteig Morelli. — Kilenczven-kilencz alakban mutatja be magát a közönség előtt. Hasbeszélésével és mimikaival 200 korona díjat ajánl fel annak aki az előadás alatt nem nevet. Ugy monják, hogy Lenczi bácsi pályázik a kétszáz koronára, mert mióta a petitió beadatott, — végtelenül szomorú.

T Á R C Z A.

A megjutalmazott bátorság.

— Rege —

Írta: Sztankay Sándor.

I.

A kis Veronka egy favágó leánya volt. Hallotta ugyan hírét a boldogságnak, de épen nem tudta, hogy milyen lehet és hol található. Arról bizonyos volt, hogy nem annak a zord rengetegnek ösvényein terem, a hol atyja mellett szokott ballagni, mezitláb az éles köveken és a szederindákon, a tüskés rózsakötegek alatt meggörnyedt vállakkal. Csak sejtette, egy titkos ösztön készítette hinni, hogy a boldogság egy szép fiatal ember lehet, a kinek büszke tekintet ég a szemében, de szelid mosoly ül ajkain és a ki egy királyfihoz hasonlóan öltözve, aranynyal és ezüsttel himzett rózsaszín vagy kék atlasz ruhákban jár-kezel a világon.

— Hogyan! mondta magában egy nyári reggel, melyen az erdőben egy ut szélén üldögélt; hát én sohasem fogom megismerhetni a boldogságot? Hiszen már egy hónapja, hogy tizenhat éves multam, ha még sokáig nem mutatkozik, nem fogok kelleni neki, mert vén leány lesz belőlem.

Es erre a gondolatra olyan keserves fájdalom nyílt a szívébe, hogy az uton heverő kövek is megszánták; a mi pedig nem valami gyakran esik meg, mert a kövek csak nagyon ritkán könyörületesek. Ezen nincs mit csodálkozni, sőt természetes, ha a kövek inkább a rossz kedvre hajlandók, hisz panasz nélkül kell eltérniük, hogy az emberek szüntelen lábbal taposnak rajtuk. A kis Veronka nem szűnt meg bánkódni. Szerencséjére, nem messze tőle, egy jó tündér épen két kis szentjános-bogárkát kötött össze Hymin rózsalánczaival. Mihelyt a szertartás véget ért, a favágó leányához fordult és így szólt hozzá:

— No! kis lányom, ne essél olyan nagyon kétségbe. A boldogság soha nincs közelebb mint a mikor nagyon messze hiszszük. Pillants csak át az ut tulsó oldalára. Látod ott azt a fiatal vadászt, a ki mosolyogva szendereg a virágzó vadrózsák alatt? A király unokaöccse. Bárha sohasem látott, rólad álmodik. Haladj át sietve az uton, ülj mellé. Mihelyt felébred, a nyakad körül fogja fenni karját és elvezet palotájába, a hol te leszel a legboldogabb hercegné. Ezt mondva a jó tündér eltűnt.

Veronka az első pillanatban nem tudott mozdulni, az elragadtatás földhöz szegezte. Nem, sohase hitte, hogy van a világon olyan szép valami, mint az az ifju vadász, a ki ott a nyíló rózsák tövében szunnyadozott. A gondolatra, hogy esőkjait fogja élvezni, hogy magával viszi palotájába, olyan öröm lepte meg, hogy szinte elalélt. De csak kevés időt vesztett ezekkel a kellemes gondolatokkal, hogy gyorsabban futhasson, kissé felemelte szegényes barked szoknyáját és rohant a boldogság felé, mely az ut tulsó oldalán várt rá. —

II.

De fájdalom! Nemcsak jó tündérek tanyáztak ez erdőben, akadtak benne gonoszak is. Hasonlítot némileg az élethez, a hol a jó mellett a gonosz is ott van. Egy gonosz tündér tehát, a ki egy pillangó-pár válóperének tárgyalásával foglalkozott, oda fordult a lánykához és egy pancsoló mozdulattal megállította.

— Azt ne hidd valahogy, mondá nagyon bosszus, arczal, hogy a dolgok csak így, kedved szerint fognak folyni. Vagy azt gondolod, elég egy pár lépést tenni, hogy a boldogsághoz jussunk? Ez ugyan furcsa ujság volna! Hiszen akkor semmisenem volna édesebb, mint a férfi és nő sorsa e földön! Ebbe én sohasem egyezhetem. A mi pedig téged illet kicsike, tudd meg, hogy még nem értél el bubánatid

végére; sem nem ma, sem nem holnap lesz az a nap, a melyen te leszel a legboldogabb hercegné a király öccsének a palotájában.

— Oh! asszonyom, hát olyan gonosz tudna lenni? Miért bosszantaná egy magam forma szegény leány elégedettsége? Egyébiránt nekem mit sem árthat, én semmitől sem félek. A jó tündér meghagyta, hogy menjek át az uton; nincs hatalom, a mely engem megakadályozhatna abban.

— Igaz, hogy egyik tündér sem tehet a másik akarata ellen, de a melyik téged pártfogol, nagy buzgóságában, hogy segítsen rajtad, elfelejtette megjelölni, mi módon juthatsz át az ut másik oldalára. Siess tehát, szaladj, ha tudsz, de nézd ott a magasban azt a vékony, rezgő csaknem láthatatlan ökönyálát, a mely egy tölgyfáról nyul át a tuloldalra álló bükkre, azon fog kelleni áthaladnod. — És a mikor azt elmondta, a gonosz tündér, eltűnt, de nem a nélkül, hogy előbb hangosan ne kacagott volna, a mely kacagástól megrémültek az erdőben fészkelő madárkák; sőt még egy fekete fejű csiz is megszűnt csicseregni, mint a hogy megszűnik csörgedezni a jégtükré változó forrásviz.

III.

Veronka kezdetben nem akarta elhinni szerencsétlenségét. Ujra elindult. Hasztalan kísérlet. Valami titokzatos hatalom ott tartotta az ut innenső oldalán. Lehetetlen volt csak egy lépést is előre tennie, sőt még a karjait sem nyújthatta ki a boldogság felé, mely oly közlelől mosolygott rá álmában, egy rózsabokor alól. Ekkor sirva fakadt? Hogyan? Lehetséges ez? Igaz volt ez? Nem fog a vadász mellett ülni, a mikor az fölébred? Nem fog oldala mellett a király pompás palotájába menni, hogy a neje lehessen?

Fölemelte könyvtől ázott tekintetét az ökönyál felé, mely a tölgyfa ormáról a bükkfa legmagasabb ágára nyult át. Fájdalom! olyan lengén, olyan vékonyan, mindig készen elröpülni a szellővel. Egy ökörszem szárnycsapása is eltépte volna. Ha Veronka felmászik a fára és bár ha láb hegyen is, erre a remegő semmiségre bizza magát, mulhatatlanul kövekre hull alá, összetöri a csontjait és haldokolva, vérbe fagyva fogják találni. De mindegy! dacára a bizonyos halálnak, meg fogja kísértetni az utat, az oly közel levő és mégis oly messze fekvő boldogság felé. Igen, ha még oly kicsiny, ha még olyan gyenge is, ha nagyon gyakran keservesen sirt is, a mikor egy méhecske megszurta, lesz bátorsága szembe szállani a fájdalmas halállal!

Fölmászott a tölgyre; ágról-ágra kapaszkodva, fölérekezett annak lombos, susogó ormára és az ökönyál felé hajolt. . . Oh! hogyan félt, mennyire reszketett! De csak egy pillanatig habozott.

— Oh te, a ki ott alszol, mosolygó ajkakkal, a rózsák alatt! Szép fiatal ember! drága boldogság! Isten veled, Isten veled: mondá a kis Veronka. Nem ismerlek téged és mégis érted égő szereimemért halok meg. Isten veled! Igyekezni fogok nem kiáltozni esés közben, nehogy megijesszelek: bár csak lebukásom zaja elég könnyű volna, hogy fel ne ébredj az álomból, melyben reám gondolsz! — Így szólva, határozottan előre lépett. És most, önök kétségtelesen azt hiszik, hogy a kövekre hullt alá a levegőből? Csatlakoznak; nem így történt.

Mielőtt még lábai érintették volna az ingadozó lenge fehérséget, átváltozott, — valószínűleg a jó tündér kegyelméből és bátarsága jutalmául, — egy iczi-piczi Katicza-bogárrá, a mely vörös lábacskáival nagyon gyorsan végig futott a tölgyfa ormát a bükkfa legmagasabb ágával összekötő, szinte láthatatlan fonalon. Azután pedig a bogárka visszaváltozott a kis Veronkává, a ki leült a vadász oldala mellé az illatozó rózsák alá. És keblére ölelve, így szólt hozzá:

— Még annál is szebb vagy, mint a milyennek álmaimban láttalak? Mond, kis favágólány, akarsz palotám urnője lenni?

Mert, — a mint azt már a jó öreg asszonyok orsói is rég elbukták, — hasztalan akarnak megfosztani irigy hatalmak a minket jogosan megillető örömeiktől; ha van elég bátorságunk és annak árán ki tudjuk érdemelni a jó tündérek pártfogását, mindig el fogunk jutni a boldogsághoz, mely az ut utolsó oldalán vár reánk.

**Maradék vászon
és siffon eladás.**

Rumburgi és georgswaldi vászon, valamint siffon és lepedő vászon maradékokat rendkívüli olcsó árban szállítok utánvétel mellett.

Mintát nem küldök, de a nem tetszőért a pénzt visszaadom.

Budapest, Ferencziek-tere 2. szám. Király-Bazár, udvari bolt 5. szám.

Magyar általános köszénbánya r.-társulat
képviselője.

FODOR IZSÓ
SZOLNOK, SZAPÁRI-UTCZA 11. SZÁM.

Ajánlja a kitünő minőségű

Tatai brikett szenet

cséplés idényre, mely porosz szénnel egyenlő, s annál mégis jelentékenyebben olcsóbb.

Egyforma darabokból áll mindenütt, eláll, a nélkül, hogy szétesnék.

Ajánlott szenem szobafűtésre kiválóan alkalmas, nem piszkít, nem szagos. *Az őszi idényre előjegyzéseket elfogadok.*

Főelárusító hely: »Mezőgazdasági szövetkezet«.
1—12

Képes levelezőlap kiállítás
HÁY és GRÚN

könyv, papír, írószer kereskedésében
SZOLNOKON. (Kintzler ház.)

Trieszti Általános Biztosító Társaság

(Assicurazioni Generali)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám

a Közgazdaság rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

hazánk legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító társaság

mérlegének főbb számadatait. *Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a ki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.*

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállitmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a »Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t.«, valamint baleset elleni biztosításokat az »Első o. általános baleset ellen biztosító társaság« számára.

A szolnoki főügynökség: **Lengyel Antal.**

Szénási-féle áruk budapesti árai szerint számítottak.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására juttatni hogy külföldi utamról visszatérve bevásároltam a legújabb divat szerinti

Női- és gyermek kalapokat.

Bevásárlásomnál főörekvésem oda irányult, hogy a legújabb francia modelleket szerezzem meg és ezeket a legdúsabb választékban a legjutányosabb ár mellett tartom raktáron.

Gyászkalapokban a legdúsabb választék. Vidéki megrendelések a legsürgősebben és a legpontosabban szállítatnak.

Üzletem jelen raktárának megtekintésére kérve a nagyérdemű közönséget s becses pártfogásukat kérve vagyok

Szolnok, 1902.

mély tisztelettel

Ország Miksa,
divatkereskedő

Nagy raktár Szénási Gyula divat- és selyemáru raktárából.

Nagy raktár Brauchfeld s. udvari szállító fehérnemű és úri divat cikkekéből.

Divatos női kabátok

és gallérok,

a legjobb czipők és kalapok,

női s férfi fehérneműek,

nyakkendők, keztyük, csinos

bluzok, leány- és fiu-öltönyök

rendkívüli nagy választékban

kaphatók úgy napernyők,

fűzők, harisnyák, pamutok

és kézimunkák

Kenéz Lajosnál

ezelőtt Özv. Klein Augusztla, Szolnokon.

Spitzer Lajos

férfi- és női divat-áruháza

Szolnokon.

Tavaszi idényre

férfi- és gyermek kalapok, legjobb minőségű czipők, harisnyák, sapkák, ruhácskák, fehérneműek, divatos nyakkendők, napernyők, blouzok és minden e szakmába vágó cikkekkel

Legnagyobb

választékban

szereztem be és minden igyekezetem oda irányul, hogy úgy a helybeli, mint a vidéki vevőközönséget jó árukkal és olcsó szolid árakkal kielégíthessem.

3—10

Braun Vilmos

kárpitos

Szolnok, Felső malom-ut 4. szám.

Készítek diványokat 12 frttól feljebb

Garnitúrákat 50 " "

Matt teljes hálószoba 110 " "

Ebédülő berendezés . . 80 " "

Fabutorok rajz után a legjutányosabb árban készíttetnek.

Mindenféle kárpitos és diszitő munkák, valamint tapétázások a legjutányosabb árban számítottak

Tisztelettel

Braun Vilmos

vármegyei és közközházi kárpitos.

2—52

Árverési hirdetményi kivonat.

A jászapáthi kir. bíróság, mint tdkvi hatóság közhírré teszi, hogy a fegyverneki tpenztár végrehajtatónak, Bozsó János végrehajtást szenvedő elleni 1700 korona tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szolnoki kir. törvényszék (a jászapáthi kir. járásbíróság) területén lévő T.-Süly községben fekvő, a tizzasülyi 332. számú telekjegyzőkönyvben 1.) A † 140a. 30. hrsz. a. felvett ingatlanra 46 kor.; 2.) A † 140a. 1. hrsz. a. felvett ingatlanra 396 kor.; 3.) A † 141a. 63. hrsz. a. felvett ingatlanra 111 kor.; 4.) A † 15534. hrsz. a. felvett ingatlanra 95 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902. évi május hó 5. napján, d. e. 11 óra-kor** T.-Süly községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 4.60, 39.60, 11.10 és 9 k. 50 fill készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a Jászapáthi kir. járásbíróság, mint telekkvi. hatóságnál, 1902. évi február hó 10. napján.

BÓDOGH, kir. albiró.

Tessék próbát
tenni.

Komáromi József

czipő-, kalap-, férfi- és női divatárúháza
Szolnokon. (Baross-utca.)

OLCSÓN

eladok kedvező vétel folytán

CZIPÓT,

kalapot, fehéreneműeket és nyakkendőket, 75 krajczár legfinomabb bőrkecstyű, 10 krajczár szőnyeg papucs. — 2 frt 75 krért adok egy pár férfi vagy női czipőt, nem gyári munka! — Vidéki megrendelés pontosan eszközöltetik.

Tisztelettel

Komáromi József,

Baross-utca 2.

Tessék próbát
tenni.

KOMÁROMI JÓZSEF

KOMÁROMI JÓZSEF

Kintzler Testvérek

mű-órás és ékszerészek

Üzlet: Gorove-utca.

SZOLNOKON.

Saját ház.

Ajánlja raktárukat

INGA, FALI, ÉBRESZTŐ ÓRÁK

svájci remontoir, horgony és henger, arany, ezüst, nickel,

férfi ésnői zseb-órákból.

Javítások és ujonnan elkészítések egy évi jóállás mellett eszközöltetnek.

Arany ékszerek a magy. kir. fémjelző hivatal bélyegével vannak ellátva, u. m.

KARPERECZEK, BROCHOK.

MEDAL, ÉRMEK, GARNITUROK, FÜLBEVALÓK.

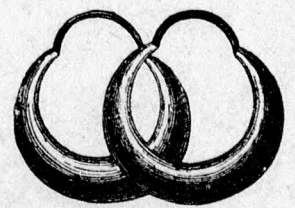
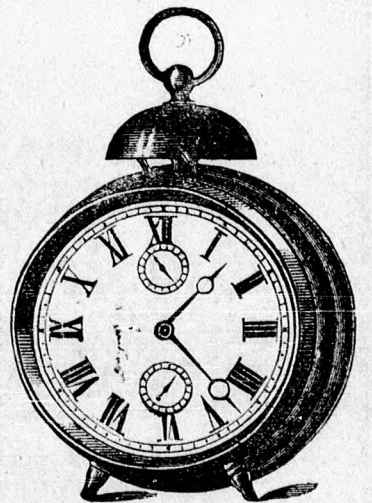
Köves-, karika-, brillant- és gyémánt-gyűrűk.

INGGOMBOK és ARANYLÁNCZOK

gyári áron.

Látszerészeti cikkek minden kivitelben.

13 próbás ezüst tárgyak, asztalszerek, girandok, asztalékek nemcsak legdivatosabb, de legjutányosabb áron nagy választékban található.

Vidéki megrendelések pontosan és azonnal — teljesítettnek. —

Vésési munkák helyben készülnek. —